

Ketenproject EPS bouw- en sloopafval

De Provincie Zuid-Holland werkt aan de transitie naar een circulaire economie. HBCD-houdend EPS geïdentificeerd als kunststofstroom waar nog veel potentie ligt voor circulaire verwerking. De provincie wil graag leren wat er in EPS keten speelt.

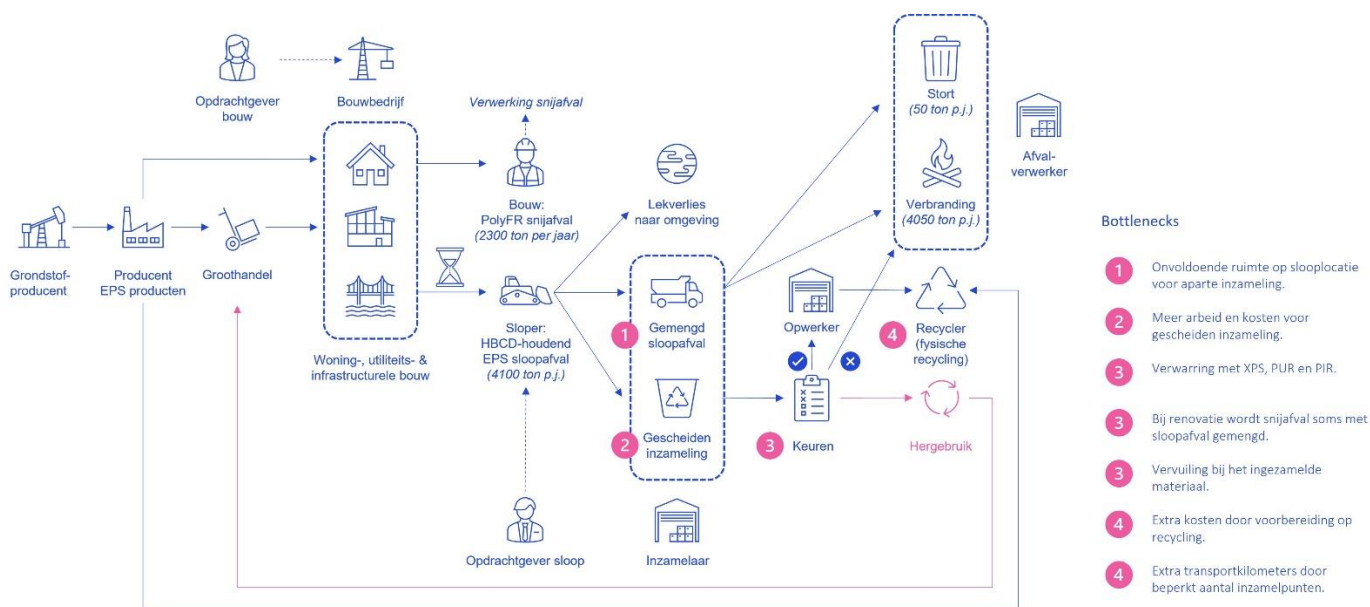
Stybenex is de branchevereniging van Nederlandse fabrikanten van EPS producten. Stybenex heeft een Actieplan Circulair EPS. Hierin is aangegeven dat Stybenex met haar leden streeft naar een landelijk dekkend inzamelsysteem, waarbij EPS materiaal hoogwaardig wordt hergebruikt.

VERAS is de branchevereniging voor sloopaannemers en asbestverwijderingsbedrijven. VERAS wil sloopaannemers, opdrachtgevers en andere stakeholders informeren en inspireren op het gebied van circulair slopen.

Het doel van dit ketenproject is om de transitie naar een circulaire kunststofketen in Zuid-Holland te versnellen en daarmee de recycling- en hergebruikspercentages van kunststoffen te verhogen. Het ketenproject zal partijen bijeenbrengen om voor één of meerdere soortgelijke kunststofstromen een inzamel- en hergebruik en/of recyclingsysteem op te zetten.

EPS bouw- en sloopafval

De EPS keten is nader in kaart gebracht met als doel om te bepalen of een ketenproject zinvol en haalbaar is. Er is onder andere gekeken naar verschillende typen EPS, waardeverlies en bottlenecks in de keten, de (innovatieve) spelers op de markt en eventuele interventies die kunnen worden gemaakt om circulariteit in de keten te verhogen.

Afbeelding: Overzicht huidige situatie en knelpunten

Uit het onderzoek komen de volgende knelpunten naar voren:

1. Onvoldoende ruimte op de slooplocatie voor aparte inzameling
2. Meer arbeid en kosten voor gescheiden inzameling
3. Verwarring met XPS, PUR en PIR / vermenging met snijafval (niet HBCD-houdend) en vervuiling met bitumen, cachering en bevestigingsmaterialen.

4. Extra kosten door voorbereiding, transport en recycling
5. Wet- en regelgeving (gebrek aan handhaving)

Pilot projecten EPS sloopafval

VERAS en PSLoop hebben in 2021 een tweetal pilots uitgevoerd met de volgende conclusies:

- *Ongecacheerde HBCD-houdend EPS uit de sloop kan technisch gerecycled worden en er zijn inzamelpunten aanwezig waar het materiaal naartoe kan.*
- *De inspanning om de stroom gescheiden te houden voor recycling is hoger dan de inzameling als gemengd bouw- en sloopafval. De uitdaging is om een duurzame en bedrijfsmatig haalbare inzameling te ontwikkelen, die ook kostentechnisch kan concurreren met de huidige afvoerwijze.*
- *De hoeveelheid EPS uit de sloop zal dan naar verwachting toenemen. PSLoop en VERAS hopen daarom dat steeds meer sloopbedrijven hieraan meedoen.*

Ketenbijeenkomst

Op 17 maart 2022 is er een ketenbijeenkomst georganiseerd bij de Provincie Zuid-Holland. Op dit moment was juist het faillissement van PSLoop bekend geworden. Dit is veroorzaakt door de hoge energieprijzen en problemen met de samenstelling van het input materiaal. Desondanks zien de deelnemers nog steeds de noodzaak om de HBCD-houdend EPS stroom goed te verwerken. Wellicht is een doorstart van PSLoop mogelijk, mits er een aantal zaken beter geregeld gaan worden.

Afbeelding: impressie van de ketenbijeenkomst

Workshop sessies

Groep 1 wil een pilot starten met een mobiele schredder/compacteer vrachtwagen om te achterhalen wat de logistieke kosten en mogelijke besparingen zijn. Daarnaast geeft Renewi aan dat ze een pilot kunnen starten om materiaal op één of meer van de 80 verwerklocaties van Renewi in te zamelen, als de kosten worden gedekt. Zo kunnen we leren over de hoeveelheid en kwaliteit van wat we binnenkrijgen.

Groep 2 ziet op korte termijn geen meerwaarde van extra pilots. Ze komen op een tarief van 500 euro per ton dat nodig is om alle extra stappen te bekostigen in de keten. Wel heeft het zin om te gaan bouwen aan een landelijk netwerk van Circulaire Hubs, ofwel inzamel- en verwerkingspunten voor de periode dat er wel een verwerkingsmogelijkheid is.

De sessie eindigt met een discussie waarbij de pilot plannen worden toegelicht en naar gezamenlijke acties wordt gezocht. Door de onzekere situatie rondom PSLoop zijn er op dit moment nog geen concrete plannen of pilots doorgesproken. Er wordt individueel contact opgenomen met deelnemers om te kijken of concrete vervolgacties geformuleerd kunnen worden.

Mogelijke vervolgacties

Er zijn een vervolgacties nodig om de circulaire verwerking van EPS bouw- en sloopafval verder te brengen.

1. Onderzoek UPV systeem (focus op HBCD-houdend sloopafval)

Vanuit Stybenex kan er namens de producenten een onderzoek gestart worden om de haalbaarheid en invoering van een vrijwillige UPV (Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid) regeling te onderzoeken. Met een UPV kunnen de extra kosten voor de circulaire verwerking van HBCD-houdend EPS afval worden gefinancierd.

- Hoeveel kton HBCD-houdend sloopafval kan er jaarlijks worden ingezameld en hoe ontwikkelt zich dit in de tijd?
- Wat zijn de extra kosten voor circulaire verwerking nu en in de toekomst en hoe kunnen deze kosten en baten worden verdeeld over de ketenpartijen?
- Hoe kan dit systeem het beste worden georganiseerd?
- Kan deze vrijwillige UPV middels een Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) worden vastgesteld voor de hele markt?

Trekker: Stybenex, i.s.m. producenten en ketenpartners

2. Wet- en regelgeving (beide stromen)

Tijdens de ketenbijeenkomst werd duidelijk dat handhaving een cruciale rol kan spelen. In Duitsland wordt HBCD-houdend en EPS snijafval materiaal wel al goed gescheiden ingezameld door hoge storkosten en strenge handhaving. In Nederland moet EPS afvalmateriaal bij 75kg of meer apart ingezameld worden. Echter, dit gebeurt zelden omdat er weinig handhaving is en aparte inzameling extra kosten meebrengen. Het is dus interessant om de volgende vragen te onderzoeken:

- Hoe kan de wet- en regelgeving worden aangescherpt?
- Welke mogelijkheden zijn er voor scherpere handhaving, vanuit de omgevingsdienst?
- Wat zijn de (neven)effecten van strengere handhaving?
- Wat zijn de mogelijkheden voor circulair inkopen en aanbesteden van bouw- en sloopprojecten om de EPS inzameling en verwerking te verbeteren?

Trekker: Provincie Zuid-Holland, i.s.m. omgevingsdienst en Ministerie IenW, RWS, bouw- en sloopbedrijven

3. Verhogen aantal inzamelhubs (beide stromen)

Op moment van schrijven zijn er 18 inzamellocaties voor niet HBCD-houdend EPS afval in Nederland, waarvan drie inzamelhubs ook HBCD-houdend EPS innemen. Door de hoeveelheid inzamelplekken te verhogen wordt het gemakkelijker voor bedrijven om beide stromen EPS te recyclen. Op korte termijn is er vooral behoefte aan het beter verzamelen van EPS bouwafval. Zodra de mogelijkheden voor HBCD-houdend EPS afval uit de sloopprojecten beschikbaar zijn kan dit ook via deze hubs worden ingezameld.

- Wat zijn strategische locaties voor extra inzamelhubs?
- Welke partijen zijn bereid om de rol van inzamelhub te vervullen?

Trekker: Inzamelaars (Poredo, Renewi), in samenwerking met bouw- en sloopbedrijven en verwerkers

4. Verbetering van inzameling en recycling (beide stromen)

Tijdens de ketenbijeenkomst zijn een aantal interessante ideeën besproken om inzameling te vergemakkelijken, zoals het ontwikkelen van een mobiele compacteermachine die gemakkelijk verplaatst kan worden tussen verschillende bouw- en slooplocaties. Een lange termijn optie is het markeren of kleuren van nieuw EPS om vermenging van sloopafval met snijafval bij renovatieprojecten te voorkomen. Bij deze actielijn staan de volgende vragen centraal:

- Zijn de ideeën voor gescheiden inzameling en compacteren technisch haalbaar?
- Wat zijn de beoogde kosten en baten voor het inzamelen en verwerken van EPS bouwafval en HBCD-houdend sloopafval.
- Hoe kan er bij de productie het ontwerp en in het bouwproces al rekening gehouden worden met toekomstige ?

Trekker: Inzamelaars (Poredo, Renewi), in samenwerking met bouw- en sloopbedrijven en verwerkers.

Subsidiemogelijkheden

Er zijn verschillende subsidies die relevant zijn voor de deelnemers in het ketenproject kunststoffen:

- RVO: [Subsidie Circulaire ketenprojecten \(rvo.nl\)](https://www.rvo.nl/nieuws/subsidie-circulaire-ketenprojecten) De subsidieregeling ketenprojecten van RVO wordt vanaf 2 mei weer opengesteld.
- RINZ: [Regionale Netwerken voor Innovatie Zuid-Holland, subsidie - Provincie Zuid-Holland](https://www.rinz.nl/regionale-netwerken-voor-innovatie-zuid-holland) Het thema van RINZ van de provincie ZH is dit jaar circulair. Deze regeling wordt ergens in juni opengesteld.
- Kansen voor West: [Nieuws \(kansenvoorwest2.nl\)](https://www.kansenvoorwest2.nl) Deze regeling Kansen voor west, heeft op ... april een startdag voor gepland.
- Interreg – [DiPlast](https://www.diplast.nl) Het Europese programma Di-Plast ondersteunt mkb-ondernemers, die aan de slag zijn of willen met kunststofrecycling. De derde call is open tot 15 mei 2022.